

Pensjonistforbundets innspill til helse- og omsorgskomiteen om statsbudsjettet for 2027

Statsbudsjettet mangler en satsing på de mest sårbare eldre

Pensjonistforbundet vil først takke for aktivitetstilskuddet til eldre. Dette er et viktig bidrag til frivilligheten, flere sosiale møteplasser og arbeidet mot ensomhet blant eldre.

Regjeringen foreslår flere gode tiltak gjennom Eldreløftet, blant annet investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser, tilskudd til aldersvennlige boliger og oppfølging av høreapparatgarantien. Men budsjettet svarer i for liten grad på de utfordringene som allerede er dokumentert. Riksrevisjonen har kritisert at helse- og omsorgstjenestene ikke er dimensjonert etter behovene.

Pensjonistforbundet støtter målene i Bo trygt hjemme-reformen, men den vil ikke lykkes uten en betydelig styrking av tjenestene til hjemmeboende eldre. Skal flere bo hjemme lenger, må hjemmetjenester, rehabilitering, forebygging og geriatrisk kompetanse styrkes.

Vi savner derfor et tydeligere løft for innholdet og kvaliteten i tjenestene. Statsbudsjettet må sikre kommunene ressurser til trygge og likeverdige tjenester til hjemmeboende eldre, samtidig som kapasiteten i sykehjem og andre heldøgns omsorgsplasser bygges ut.

Utvid voksensvaksinasjonsprogrammet. Programkategori 10.10 Folkehelse mv. Kap. 710 Vaksiner.

Eldre er særlig utsatt for alvorlige infeksjonssykdommer, og vaksinasjon forebygger bedre helse, økt livskvalitet og færre sykehusinnleggelser. Helvetesildvaksinen er ikke en del av voksensvaksinasjonsprogrammet, selv om Helsedirektoratet anbefaler dette. Rundt 90 prosent av personer over 50 år er fortsatt ikke vaksinert. Tilgang til vaksinen skaper i dag store sosiale og geografiske forskjeller. I kommuner med høy husholdningsinntekt er vaksinasjonsgraden i hovedsak høy, selv om det finnes unntak. I Oslo ser vi at vaksinasjonsgraden er høyere i bydeler med svært høy mediainntekt. For eksempel er vaksinasjonsraten 3,6 ganger høyere i Ullern enn i Stovner bydel. Dette understreker behovet for et nasjonalt voksensvaksinasjonsprogram som sikrer likeverdig tilgang uavhengig av bosted og økonomi.

Vi ber komiteen:

- Utvide voksensvaksinasjonsprogrammet med helvetesildvaksinen.

Styrk TryggEst og innfør ordningen i alle kommuner. Kap. 765 Psykisk helse, rus og vold - TryggEst (og KUD kap. 351)

Vold, overgrep og omsorgssvikt mot eldre og andre sårbare voksne er et alvorlig samfunnsproblem. TryggEst er et viktig verktøy for å forebygge, avdekke og følge opp dette. I overkant av 100 kommuner er med, og flere ønsker å innføre TryggEst-modellen. Budsjettforslaget innebærer en dramatisk nedjustering av videreutvikling, oppfølging av kommunene og en drastisk nedjustering av ambisjonsnivået om å nå alle kommuner. TryggEst må bli et landsdekkende tilbud, slik at eldre og andre sårbare voksne får samme beskyttelse uavhengig av bosted.

Vi ber komiteen:

- Styrke bevilgningene til TryggEst
- Sikre nasjonal innføring av ordningen i alle kommuner.

Pensjonistforbundet

Tydelig, sterk og synlig

Flere sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Kap. 760, post 63: Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser (Husbanken)

Mange kommuner rapporterer om mangel på sykehjemsplasser og andre heldøgns omsorgsplasser. Dette skaper utrygghet for eldre og pårørende og øker presset på sykehus og kommunale helse- og omsorgstjenester.

Pensjonistforbundet støtter målet om at flere skal kunne bo hjemme lenger, forutsatt at de får gode hjemmebaserte tjenester. Samtidig trenger mange eldre med demens og andre med omfattende bistandsbehov et botilbud med heldøgns omsorg. Kapasiteten må bygges ut i takt med den demografiske utviklingen.

Fra 2021 til 2026 økte antallet disponible institusjonsplasser med bare 1 prosent, mens antallet personer 80 år og eldre økte med 20,5 prosent. Regjeringen foreslår investeringsstilskudd til om lag 1 750 heldøgns omsorgsplasser i 2027, men bare 30 prosent av rammen er forbeholdt netto nye plasser, tilsvarende om lag 525 plasser. Pensjonistforbundet krever minst 1 500 netto nye heldøgns omsorgsplasser. Dette krever en økning i tilsagnsrammen på om lag 2,25 milliarder kroner, som vil øke utgiftene over statsbudsjettet med om lag 225 millioner kroner i 2027.

Kommunene må også ha økonomi til å bemanne og drifte plassene. Kommuneøkonomien må derfor styrkes betydelig, og det bør vurderes et eget øremerket driftstilskudd til heldøgns omsorgsplasser

Vi ber komiteen:

- Øke tilsagnsrammen for investeringsstilskuddet slik at det kan etableres minst 1 500 netto nye heldøgns omsorgsplasser.
- Sikre kommunene bedre økonomiske rammer til bemanning og drift av sykehjem.
- Vurdere et øremerket driftstilskudd til heldøgns omsorgsplasser.

En universell tannhelsereform

Pensjonistforbundet mener at tiden er inne for å styrke den offentlige tannhelsetjenesten og redusere de sosiale helseforskjellene knyttet til munn- og tannhelse. Regjeringen har varslet at det i løpet av høsten vil komme en tannhelsereform, og vi har store forventninger til at tannbehandling gradvis blir inkludert i egenandelsordningen. God munnhelse er en forutsetning for god ernæring, helse og livskvalitet, og må også ses i sammenheng med målet om at flere skal kunne bo trygt hjemme lenger.

Vennlig hilsen

Erna Ansnes
Forbundsleder

Anne Hanshus
Seniorrådgiver helse